

POVODÍ
MORAVY
1966–2026

OVODĚ

ZPRAVODAJ POVODÍ MORAVY

1
2026

Události | Osazení nové jezové klapky na jezu v Rajhradě

Na jezu Rajhrad se 18. února uskutečnil jeden z nejdůležitějších kroků aktuální rekonstrukce: osazení nové jezové klapky, která nahradí původní, technicky opotřeбенý prvek z poloviny 20. století. Tato fáze představuje zásadní moment zajišťující bezpečný, spolehlivý a hospodárný provoz jezu do dalších desetiletí.

Jez Rajhrad je klíčovým prvkem vodohospodářského systému řeky Svratky pod Brnem. Stabilizuje hladinu toku i úroveň podzemních vod v oblasti Rajhradu a zároveň významně přispívá k protipovodňové ochraně území. Od roku 2025 zde probíhá rozsáhlá rekonstrukce zahrnující opravy dlouhodobě degradovaných betonových konstrukcí pilířů, přelivné plochy a výměnu stávajících klapek umožňujících manipulaci s vodou na jezu. Nové jezové klapky jsou navrženy jako moderní ocelové konstrukce, zvýšené oproti původním klapkám o 30 cm. „Navýšené ocelové klapky s moderním ovládáním a přípravou pro automatické řízení umožní efektivnější a rychlejší regulaci průtoků

mezi jednotlivé větve Svratky. Díky tomu se sníží kolísání hladiny v nadjezí, které dnes při špičkách na MVE Kníničky dosahuje dvakrát denně až 20 cm,“ uvedl investiční ředitel Povodí Moravy Tomáš Bělaška.

Dokončeny jsou již opravy levobřežní zdi a betonáž přelivných ploch v obou polích jezu a osazení nové klapky o délce 17,3 m, výšce 2 m a hmotnosti 14 tun. „Souběžně s rekonstrukcí jezu pracujeme také na výstavbě malé vodní elektrárny. Probíhá založení vtokového objektu a zemní práce na výtoku. Výkopy pro samotnou elektrárnu, která bude umístěna v místě nyní stojícího jeřábu, budeme moci zahájit až po osazení klapky,“ říká za zhotovitele, sdružení firem Metrostav CZ a OHLA ŽS, vedoucí projektu Ing. Lubomír Mik, a dodává: „Pokračují také práce na rybím přechodu, z něhož je nyní hotová přibližně třetina délky. Vzhledem k tomu, že se jedná o tři samostatné stavby realizované na velmi omezeném prostoru, je logistika celého projektu mimořádně náročná.“

ZPRAVODAJ O VODĚ

Cílem celé rekonstrukce je dlouhodobě zajistit technickou bezpečnost jezu, stabilitu konstrukcí a ochranu přilehlého území. Práce probíhají za provozu jezu tak, aby byl po celou dobu zachován předepsaný průtok Svratky i odběr vody do energetického náhonu, Městského ramene a dalších větví.

Rekonstrukce je zároveň koordinována s výstavbou malé vodní elektrárny a rybího přechodu na pravém břehu.

„Využili jsme potřeby rekonstrukce pravého pilíře jezu a propojili ji s dlouho připravovaným záměrem výstavby malé vodní elektrárny a rybího přechodu. Od konce léta zde tak probíhá jedna z nejvýznamnějších vodohospodářských staveb v našem povodí,“ dodal Bělaška. V malé vodní elektrárně budou osazeny dvě Kaplanovy turbíny, které budou využívat spád 5,2 m až do maximální výše průtoku 10 m³/s. Rybí přechod bude kombinací technického a přírodního typu, kdy balvanité přehrážky budou doplněny klidovými tůňmi. Součástí projektu je i monitoring funkčnosti tohoto rybího přechodu, který propojí dva úseky řeky Svratky o celkové délce 25,3 km.

Osazování klapky jezu Rajhrad ↑

Projekt „MVE jez Rajhrad vč. rekonstrukce jezu a rybího přechodu“ s celkovými investičními náklady ve výši 225,7 mil. Kč se skládá ze tří částí, které mají své návaznosti a milníky a jsou nezávisle na sobě financovány ze tří odlišných dotačních titulů:

Finanční náklady na rekonstrukci jezu ve výši 70,1 mil. Kč jsou spolufinancovány z Ministerstva zemědělství v rámci dotačního programu 129 500 „Podpora prevence před povodněmi V“, podprogramu 129 504 „Podpora protipovodňových opatření podél a na vodních tocích“.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Stavba rybího přechodu představuje náklady ve výši 38,1 mil. Kč a je spolufinancována Evropskou unií prostřednictvím Operačního programu životního prostředí.

Spolufinancováno
Evropskou unií

Ministerstvo životního prostředí

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Výstavba malé vodní elektrárny o finančních nákladech ve výši 117,5 mil. Kč je spolufinancována Evropskou unií prostřednictvím Operačního programu technologie a aplikace pro konkurenceschopnost.

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

Události

Povodí Moravy opravuje povodní poškozené koryto Březnice v Bohuslavicích

Povodí Moravy zahájilo v listopadu loňského roku opravu koryta řeky Březnice v Bohuslavicích u Zlína. Koryto poškozené v září 2024 povodní bude po odtěžení sedimentů nově opevněno. Vodohospodáři tak obnoví stabilitu toku a jeho protipovodňovou ochranu. Oprava koryta vyjde na 7,2 mil. Kč a bude dokončena letos na podzim.

Povodeň ze září 2024 způsobila v řečišti Březnice v Bohuslavicích značné škody, zejména v podobě nánosů sedimentů, poškození břehového opevnění a narušení kamenných spádových stupňů. Na základě vyhodnocení technického stavu koryta přistoupilo Povodí Moravy k jeho komplexní opravě. „Dokončili jsme kácení stromů na obou březích a provádíme těžbu sedimentů. Po jejich úplném odstranění zahájíme opravu břehového opevnění a pěti poškozených kamenných stupňů,“ řekl generální ředitel Povodí Moravy David Fina.

Vodohospodáři zahájí opravu opevnění na 1,6 km dlouhém úseku koryta Březnice v průběhu března. Do té doby musí odstranit zhruba 1340 m³ nánosů, které do Bohuslavic přinesla v září 2024 rozvodněná řeka.

Stavební práce začaly v listopadu 2025 a hotovy by měly být v listopadu 2026. Projekt je financován z dotace Ministerstva zemědělství ČR „Podpora prevence před povodněmi V“ a náklady dosahují 7,2 mil. Kč.

Povodí Moravy už dokončilo odstranění povodňových škod na řece Dřevnici v Otrokovicích. Stavební práce, které zahrnovaly těžbu sedimentů a opravu koryta, skončily v únoru.

*Jana Kučerová
tisková mluvčí*

Události

Připravujeme projekt na omezení vzniku ledochodů v Oslavanech

Povodí Moravy připravuje projekt na odstranění pevného stupně a prahu na řece Oslavě v intravilánu města Oslavany. Oba objekty jsou dlouhodobě ve špatném technickém stavu, neplní svou původní funkci a zároveň představují migrační překážku pro vodní živočichy i komplikaci při vzniku ledových jevů v zimním období.

Pevný stupeň bezprostředně nad silničním mostem byl v 70. – 80. letech přestavěn na pevnou konstrukci bez možnosti manipulace, což způsobuje zachytávání plavešin a zanášení jezové zdrže. Nevyhovující je i tvar stupně, který má rovnou a hladkou přelivnou hranu a přispívá tak k tvorbě ledové celiny a následnému ohrožení intravilánu města. Právě to se potvrdilo i v sobotu 7. února, kdy byl nutný zásah těžkou technikou kvůli ledovým krám, které začaly ohrožovat přilehlé nemovitosti. Práh původně sloužil k monitorování průtoků u limnigrafické stanice, ta je však již nefunkční.

Cílem připravovaného projektu je bezpečné odstranění těchto objektů, zajištění stabilní výšky hladiny v lokalitě a současně zlepšení prostupnosti toku pro ryby a další vodní organismy. Součástí návrhu je také odtěžení nezbytného množství sedimentu ze zdrže a odstranění nefunkční limnigrafické stanice.

Nové řešení počítá s vybudováním tzv. náplavek – pobytových ploch pro veřejnost, které zároveň zajistí potřebné vzdutí vody, aniž by negativně ovlivnily odtokové poměry nebo stabilitu okolní historické zástavby. Tyto konstrukce budou technicky zajištěny tak, aby odolaly i zvýšeným průtokům.

„Odstraněním dlouhodobě nefunkčních překážek na řece vrátíme Oslavu do přírodě bližšího stavu. Zlepšíme podmínky pro migraci ryb, zvýšíme bezpečnost obyvatel v zimním období a umožníme lidem snadnější kontakt s řekou. Zároveň však respektujeme historickou zástavbu i ustálené vodní poměry v lokalitě,“ popisuje projekt Petr Havlík, ředitel závodu Dyje Povodí Moravy, s.p.

Projektová dokumentace bude zpracována v několika fázích během roku 2026, včetně hydrotechnického posouzení stávajícího i návrhového stavu a kompletní inženýrské činnosti potřebné k získání povolení stavby. Záměr je realizován za podpory vedení města a průběžně konzultován s odborníky na biologii, ichtyologii i s dotčenými subjekty v území.

Jana Kučerová
tisková mluvčí

Události

Závěrečná zpráva k příčině úhynu ryb v Dyji: kyslíkový deficit a toxická pěna

Odborníci Mendelovy univerzity v Brně představili závěrečnou zprávu o hromadném úhynu ryb ve zdrži jezu Bulhary v červnu 2025. Studie potvrzuje, že hlavní roli sehrál extrémní rozvoj sinic a s vysokou mírou pravděpodobnosti jím vyvolaný pokles kyslíku a tvorba toxické pěny. Zpráva doporučuje kombinaci technických, organizačních i legislativních opatření, která mohou riziko opakování úhynů zmírnit, avšak zásadní změnu přinese až dlouhodobé omezení fosforu a dalších živin v celém povodí. Rok 2026 bude klíčový pro další rozšíření monitoringu, aktualizaci provozních postupů a zavedení systémových opatření.

Opakované masivní úhyny ryb v řece Dyji pod Novomlýnskými nádržemi, ke kterým došlo v letech 2022 a 2025, mají zjevnou příčinu – masový rozvoj vodního květu a sinic způsobený velkým oživením povrchových vod. Zpráva Mendelovy univerzity v Brně potvrzuje, že se řeka potýká s velmi silným znečištěním, které odpovídá nejhorší, tedy 5. třídě, kvality vody. Zásadním faktorem je extrémní zatížení soustavy nádrží Nové Mlýny i navazujícího úseku řeky Dyje fosforem, jehož koncentrace mnohonásobně převyšuje limity pro povrchové vody. Do nádrží ročně přiteče přibližně 160 tun fosforu. Ten pak slouží jako „potrava“ pro masivní rozvoj vodního květu sinic.

Hlavním zdrojem fosforu jsou čistírny odpadních vod, které fosfor dostatečně neodstraňují, dále splachy z polí a v nezanedbatelné míře chov ryb a sportovní rybolov.

V kritických letních měsících dochází k nahromadění obrovského množství biomasy sinic u hráze nádrže. Tyto organismy, které běžně kyslík samy vytvářejí, ho za určitých podmínek naopak masivně spotřebovávají. Navíc při svém rozkladu uvolňují i toxické látky, jako je amoniak. Ryby hynou v důsledku náhlého nedostatku rozpuštěného kyslíku, což je často spojeno s vysokými teplotami vody a rychlými změnami fyzikálně-chemických parametrů. Specifickým faktorem při úhynu v roce 2025 byla pravděpodobně i toxická pěna, která vznikala ze sinicové kaše vypouštěním vody přes segmenty nádrže. „V roce 2025 bylo zdokumentováno extrémní nahromadění sinic u hráze nádrže. Jejich rozklad spolu s nízkým obsahem kyslíku vytvořil kombinaci, kterou rybí společenstvo už nebylo schopné zvládnout,“ uvedl Prof. Ing. Radovan Kopp, Ph.D. z Mendelovy univerzity v Brně a dodal: „Vzhledem k postupujícím změnám klimatu je nutné počítat s tím, že teploty vody budou dále stoupat a sinice tak budou mít k dispozici delší vegetační období, což bude stupňovat jejich výskyt.“

Závěrečná zpráva shrnuje kroky, které již byly provedeny, a navrhuje opatření pro rok 2026 a následující období.

Navržená opatření

Jako okamžité opatření odborníci na prvním místě doporučují instalaci moderních samočisticích čidel pro on-line sledování kvality vody v řece i v nádrži. „Pro rychlou reakci na kritické situace je zásadní mít spolehlivá data v reálném čase. Modernizace a rozšíření sítě kontinuálního (online) monitoringu může právě tato klíčová data poskytnout,“ uvedl Dr. Ing. Antonín Tůma, ředitel pro správu povodí z Povodí Moravy. Využití budou nejnovější plovoucí sondy disponující samočisticím zařízením, které eliminuje možné zkreslení měření sinicemi.

Navazujícím navrženým opatřením je optimalizace způsobu vypouštění vody v rizikových obdobích. Cílem je zejména snížit riziko zvýšeného vnosu biomasy sinic z nádrže do Dyje. Při významných poklesech hodnot rozpuštěného kyslíku bude zvolena optimální kombinace různých způsobů vypouštění vody z nádrže.

Pro rychlou reakci v rizikových situacích bude v sezóně 2026 zaveden tzv. provozně-havarijní plán, který umožní na základě on-line monitoringu reagovat na měnící se kvalitu vody a počasí. Plán počítá s několika stupni nebezpečí, které budou postupně aktivovány při zhoršujících se podmínkách v dolní Novomlýnské nádrži nebo v Dyji pod nádrží. „Návrh plánu definuje postupy pro jednotlivé

modelové situace s jasným určením odpovědností a komunikačních postupů. Takový přístup nemá v českých podmínkách doposud obdoby a od všech zúčastněných stran bude nutné jejich zapojení nad rámec zákonných povinností i běžné praxe,“ doplňuje generální ředitel Povodí Moravy. David Fína.

Mezi navržená střednědobá a dlouhodobá opatření pak patří úprava nátoky do malé vodní elektrárny pro ovlivnění hloubky odběru vody, revitalizace přítoků a nivy Dyje a vhodný způsob implementace nové směrnice o čištění městských odpadních vod.

Odborníci zdůrazňují, že klíčovým dlouhodobým krokem zůstávají legislativní změny vedoucí k výraznému omezení vstupu fosforu a dalších živin do povodí. Pokud zásadně nesnížíme přísun fosforu do povodí Dyje, budou se podobné události opakovat. Řešení je v úpravě čištění odpadních vod, jiná cesta neexistuje.

Zásadní opatření směřují také do hospodaření na rybářských revírech na řece Dyji a soustavě vodních nádrží Nové Mlýny. Tato opatření by měla spočívat v optimalizaci rybí obsádky i omezení či úplné eliminace tzv. vnaďení při sportovním rybolovu. Zde hraje klíčovou roli Moravský rybářský svaz.

Realizovaná opatření

Povodí Moravy již v průběhu léta 2025 posílilo monitoring kvality vody v Dyji od Nových Mlýnů až pod Břeclav, doplnilo kontinuální měření o zapůjčenou plovoucí samočisticí sondu v toku pod nádrží a o sondu zajišťující měření přímo v nádrži. Instalovalo kamerový systém na nádrži a jezu Bulhary, osadilo plovoucí výparoměr s meteostanicí, zajistilo monitoring rozložení biomasy sinic v nádrži pomocí dronu a instalaci technických prvků, jako je například stěna v Dyji pod nádrží. Dále zpracovalo přehled možných revitalizačních opatření na klíčových úsecích řeky Dyje a jejích přítocích nad nádrží, zajistilo zaměření dna nádrže a zadalo zpracování 3D numerického modelu proudění, transportu vodní hmoty a teplotního rozvrstvení před a po ekologické havárii.

Jana Kučerová
tisková mluvčí

Události

Vyčištěné koryto Leskavy v Bosonohách místní oceňují

V průběhu ledna jsme v Brně-Bosonohách pročistili dva úseky řeky Leskavy. Pomocí techniky, včetně vodního bagru, jsme odstranili nánosy a vysvahovali koryto do potřebného profilu. Kvůli stísněnému prostoru byly práce velice komplikované a bez spolupráce vedení místní části by nebyly vůbec možné.

Více než dva roky jsme připravovali vyčištění vodního toku Leskavy v Brně-Bosonohách od nánosů a vodní vegetace. Problémem byl velice stísněný prostor v okolí toku, který z obou stran lemovaly ploty. „Opakovaně jsme zkoušeli provést práce pomocí malého bagru. Ten se sice do místa dostal, ale při práci se bořil do země. Zkoušeli jsme to proto v létě při suchu, i v zimě při zamrzlé půdě. Bohužel vždy bezúspěšně,“ popisuje složitost prací vedoucí provozu Brno Povodí Moravy, Bohuslav Štol. Jedinou možností tak bylo provést práce vodním bagrem, pro kterého byla ale lokalita nepřístupná.

Vyčištění celého koryta Leskavy se nakonec podařilo díky výborné spolupráci s vedením městské části. To vyjednalo a zajistilo vjezd vodního bagru přes pozemky soukromých majitelů. „Následně již vodní bagr díky šikovnosti a zkušenostem bagristy dokázal pročistit celý úsek toku. Tok je nyní dostatečně kapacitní a pro okolní obyvatele i pohlednější,“ uzavírá Bohuslav Štol.

Poděkování za spolupráci opětuje i starosta městské části Brno-Bosonohy Martin Černý. „Pro naše občany to znamená mnoho a výsledek je opravdu velmi kvitován nejen veřejností, ale i z okolí. Jsem tedy velmi rád, že se právě takové akce daří zrealizovat. Je to ku prospěchu občanů, ale i toku samotného. Těší mě, že právě v našem případě aktivní zapojení samosprávy pomohlo s realizací akce,“ reagoval starosta Martin Černý.

*Jana Kučerová
tisková mluvčí*

Události

VD Skalička – klíčový prvek protipovodňové ochrany Pobečví

VD Skalička tvoří nejdůležitější prvek protipovodňové ochrany Pobečví. V rámci komplexní Studie Pobečví (2011) byl navržen systém ochrany před povodněmi v povodí řeky Bečvy, který je rozdělen do dvou etap. Cílem je ochránit cca 100 tis. obyvatel žijících v zájmovém území. Chráněné hodnoty v cenové hladině roku 2012 činí téměř 6 mld. Kč. Na základě usnesení vlády je investorem VD Skalička státní podnik Povodí Moravy.

V rámci I. etapy protipovodňových opatření na Bečvě jsou realizována liniová technická a přírodě blízká opatření zajišťující převedení průtoků v rozmezí 650–750 m³/s – téměř padesátiletá voda (Q_{50}). Významná část opatření je dokončena, zbývající jsou před zahájením stavby (např. PPO Lipník nad Bečvou) či v pokročilé fázi projektové přípravy (např. PPO Troubky).

Ve II. etapě protipovodňových opatření na Bečvě bude realizováno VD Skalička zajišťující zvýšení protipovodňové ochrany na úroveň povodně z roku 1997 (tj. $> Q_{100}$). Pro tento účel je nezbytný retenční objem nejméně 34 mil. m³.

V červnu 2025 byl dotčeným obcím, Olomouckému kraji, MŽP, AOPK a MZe prezentován výsledek technické studie pro vybranou variantu VD Skalička v podobě

boční suché nádrže s manipulovatelným objektem.

V rámci technické studie byl dokončen inženýrskogeologický průzkum, byl prováděn také navazující **kontinuální monitoring**. Zjištěné závěry budou zohledněny v zadání projektové přípravy.

V návaznosti na dokončení studie bude pokračovat příprava vodního díla Skalička aktualizací Zásad územního rozvoje (ZÚR) Olomouckého kraje, kterou již Olomoucký kraj zahájil. V rámci aktualizace ZÚR musí být provedeno také posouzení vlivů koncepce na udržitelný rozvoj území – tzv. SEA. Při procesu SEA bude ze tří předložených variant vybrána jedna, která bude v ZÚR vymezena jako veřejně prospěšná stavba. Po schválení aktualizace ZÚR bude možné navázat již projektovou přípravou.

Předprojektová příprava – technické řešení je spolufinancována Ministerstvem zemědělství z podprogramu 129 502.

V průběhu roku 2025 **pokračovalo majetkoprávní vypořádání** zahájené již v roce 2016. Oslovování vlastníků probíhá přímo ze strany určených zaměstnanců Povodí Moravy. V současnosti je vykoupeno cca 65 % nemovitostí. V září 2025 byla usnesením vlády ČR schválena aktualizace Zásad pro majetkoprávní vypořádání.

Jana Kučerová
tisková mluvčí

Události

Velké poděkování dvěma našim zaměstnancům za záchranu lidského života

V pondělí 12. ledna před půl desátou dopoledne vyjel řidič u obce Suchá na Jihlavsku ze silnice a sjel až do potoka.

U nehody byli jako první naši kolegové z provozu Jihlava, kteří nezaváhali ani vteřinu. Pomocí úvazku, navijáku a traktoru částečně vytáhli auto, které bylo z 80 % pod vodou, aby se dostali k uvězněnému řidiči.

Řidič byl v bezvědomí, okamžitě tak začali s oživováním. Po příjezdu záchranných složek byl řidič letecky transportován do nemocnice a je v pořádku.

„I když jsem jel relativně pomalu, kolem 70 km/h, tak mě náledí vyneslo na svodidla a následně až do potoka. Jsem nesmírně vděčný za záchranu mého života. Nejdůležitější je, že moje žena a dvě děti nejsou bez manžela a táty. Jsem absolutně bez následků a až mě propustí z nemocnice, tak budu rád, když se sejdeme osobně. Ještě jednou moc děkuji a děkuje i celá moje rodina. Emoce jsou opravdu hodně velké a Vy jste moji strážní andělé. Děkuji moc a rád se s Vámi osobně sejdou,“ poděkoval zachráněný muž.

Oběma kolegům již osobně poděkoval ředitel závodu Dyje Petr Havlík a my se také připojujeme.

Události

Zahájili jsme výstavbu protipovodňové ochrany města Lipník nad Bečvou

Povodí Moravy zahájilo výstavbu protipovodňové ochrany města Lipník nad Bečvou. Navržená opatření zajistí ochranu zastavěného území města pod silničním mostem, zejména zástavbu v okolí ulic Na Bečvě a Za Porážkou, a umožní bezpečný průchod povodňové vlny v řece Bečvě. Práce potrvají do srpna 2027 a vyjdou na 77,8 mil. Kč bez DPH.

Stavba se nachází na pravém břehu řeky Bečvy v úseku od zahrádkářské kolonie až po silniční most ve směru na Přerov. Hlavním ochranným prvkem je zemní hráz o celkové délce 1 502 metrů, doplněná železobetonovou ochrannou zdí v délce 150 metrů a úpravou toku Loučka, pravostranného přítoku Bečvy. „Navržená protipovodňová opatření odpovídají současným technickým i bezpečnostním požadavkům a jsou dimenzována na průtok Q_{50} s bezpečnostním převýšením. Kromě ochrany zastavěného území klademe důraz také na citlivé začlenění stavby do krajiny a na funkční řešení související infrastruktury, včetně ochrany kanalizační sítě města,“ uvedl generální ředitel Povodí Moravy David Fína.

Koruna hráze bude pojízdná a z důvodu zpřístupnění území budou přes hráz vybudovány přejezdy. V místech křížení hráze a ulice „Za Porážkou“ a na nově navržených zdech upraveného koryta toku Loučka budou při povodňových stavech osazována mobilní protipovodňová hrazení. Součástí stavby je rovněž vybudování nové čerpací

stanice v areálu stávající čistírny odpadních vod v Lipníku nad Bečvou, která bude chránit kanalizační síť města před zpětným vzduťím vody z řeky Bečvy při povodních.

Stavební práce potrvají do srpna 2027. Celkové investiční náklady činí 77,8 mil. Kč bez DPH a jsou spolufinancovány Ministerstvem zemědělství z programu 129 500 „Podpora prevence před povodněmi V“ a městem Lipník nad Bečvou.

Město Lipník nad Bečvou bylo výrazně zaplaveno při povodních v roce 1997, kdy právě ulice „Na Bečvě“ a „Za Porážkou“ patřily k nejpostiženějším částem města. Realizace protipovodňových opatření je součástí Koncepce protipovodňové ochrany Pobečví, která řeší ochranu území v povodí řeky Bečvy komplexně a dlouhodobě. Aktuální stavba patří do první etapy koncepce, zaměřené na lokální technická a přírodě blízká opatření zvyšující bezpečnost měst a obcí při povodňových stavech. Druhá etapa koncepce je zaměřena na přípravu a realizaci strategických opatření, jejichž cílem je další snížení povodňového rizika v celém Pobečví a ochrana obyvatel žijících níže po toku Bečvy. Klíčovým prvkem této etapy je připravovaná boční suchá nádrž Skalička.

Jana Kučerová
tisková mluvčí

I. Díl | **Výročí 60 let podniků Povodí**

Před šedesáti lety proběhla v ČSSR zásadní reorganizace struktury vodního hospodářství. V první polovině šedesátých let postihly Slovensko extrémní povodně, při nichž došlo k protržení dunajských hrází a významným povodňovým škodám. Tento případ dokumentoval, že vodním tokům a objektům na nich není věnována potřebná péče. Po zhodnocení stavu přijala vláda ČSSR usnesení č. 57 ze dne 5. 1. 1966, kterým byly schváleny zásady organizačního uspořádání odvětví vodního hospodářství. Na jeho podkladě vznikl ke dni 1. 7. 1966 oborový podnik Ředitelství vodních toků v Praze, který byl řízen generálním ředitelem Ing. Oldřichem Víthou. Podřízenými jednotkami bylo šest Správ povodí, které měly formu odštěpných závodů – a jedním z nich byla i Správa povodí Moravy se sídlem v Brně, vedená ředitelem Ing. Josefem Jedličkou.

Tento významný milník v historii vodního hospodářství a následný vývoj samotného podniku jsme se Vám rozhodli v letošních vydáních časopisu postupně přiblížit.

Podnik Povodí Moravy v roce 1966 přebíral do správy a provozu díla a zařízení, která vznikla v minulosti ve dvou etapách. V období do roku 1945 byla tato vodní díla budována nesystematicky – pouze k uspokojení konkrétní potřeby v konkrétním místě. Byly tak zbudovány nádrže Jevišovice, Bystřička, Luhačovice, Plumlov, Vranov, Fryšták, Brno a Horní Bečva. Hlavním posláním

těchto přehrad byla ochrana před povodněmi nebo v případě nádrží Brno a Fryšták zajištění vody pro města Brno a Gottwaldov. Po roce 1945 se však narůstající požadavky na vodu dostávají do rozporu s omezenými přírodními zdroji. Je nutno přistupovat ke složitějšímu řešení, k budování víceúčelových vodních děl zajišťujících řadu i protichůdných požadavků, začínají vznikat první vodohospodářské soustavy. Proto je v letech 1948–1953 zpracován Státní vodohospodářský plán – první komplexní dlouhodobý program vodohospodářského rozvoje. V roce 1954 byl zřízen ústřední vodohospodářský orgán a v roce 1955 byl přijat zákon o vodním hospodářství, zabezpečující legislativně využívání našich vodních zdrojů a jejich ochranu. **Léta 1954**

a 1955 tak můžeme označit jako období, kdy byla uznána skutečnost vzniku samostatného odvětví vodního hospodářství u nás.

Zákon o územním členění státu z roku 1960, kterým vzniklo v Československé republice 11 nových

krajů, které se členily na 108

okresů, přinesl změny i do organizačního uspořádání vodního hospodářství. Krajské správy vodovodů a kanalizací a Krajské správy

vodních toků a meliorací byly zrušeny a jejich činnost přešla do nově vzniklých Okresních vodohospodářských správ. Tím došlo k řízení vodního hospodářství správními orgány okresů v rámci jejich územního působení a vodohospodářské činnosti zabezpečovala vždy příslušná Okresní vodohospodářská správa, a to jak pro obor vodovodů a kanalizací, tak i pro obor vodních toků. Pro rozvojovou a investiční činnost bylo v každém kraji nově zřízeno Krajské vodohospodářské rozvojové a investiční středisko. Okresní vodohospodářské správy, s ohledem na omezená vybavení a prostředky, přednostně řešily zásobování pitnou vodou. Na potřebný provoz vodních toků nezbyvaly ani síly ani prostředky.

**POVODÍ
MORAVY**

Zlomovým rokem pro vodní hospodářství byl až rok 1965, kdy po silných deštích zemi postihly katastrofální povodně. Například v oblasti jižní Moravy došlo k zaplavení přes 25 tis. ha pozemků, povodně trvaly přes 60 dní a dosáhly škod ve výši 208 mil. korun. Mnohem horší průběh však měly povodně na Slovensku. Došlo k protržení hrází kolem Dunaje a zaplavení desítek tisíc hektarů zemědělských ploch, ke zničení celé řady obcí, komunikací, průmyslových provozů a zemědělských objektů.

Tyto povodně vedly k vytvoření nové organizace, která by zajišťovala systematický provoz a údržbu vodních toků. Zákonem č. 115/65 z 10. 11. 1965 bylo proto vodní hospodářství vyčleněno z ministerstva zemědělství, lesního a vodního hospodářství a byl zřízen samostatný vodohospodářský orgán Ústřední správa vodního hospodářství. Od 1. 1. 1966 byla převedena činnost zajišťující správu, provoz a výstavbu vodních děl z přímého řízení národních výborů do řízení této ústřední správy. K datu 1. 7. 1966 pak byly provedeny delimitace v jednotlivých organizacích do nově vytvořeného oborového podniku Ředitelství vodních toků (ŘVT) se základními organizačními jednotkami, mezi něž patřila:

- Správa povodí Vltavy a dolního Labe se sídlem v Praze – ředitel Ing. Jan Chytráček;
- Správa povodí Labe se sídlem v Hradci Králové – ředitel Ing. Jan Žďárek;
- Správa povodí Ohře se sídlem v Chomutově – ředitel Ing. Josef Šinták;
- Správa povodí Berounky se sídlem v Plzni – ředitel Ing. Václav Janoušek;

- Správa povodí Moravy se sídlem v Brně – ředitel Ing. Josef Jedlička;
- Správa povodí Odry se sídlem v Ostravě – ředitel Ing. Bohuslav Schneider.

K oborovému podniku ŘVT patřila také Správa vodohospodářské výstavby a vodohospodářského rozvoje se sídlem v Praze s ředitelem Ing. Janem Schwarzerem.

Od 1. 1. 1968 se na základě rozhodnutí ministra změnily odštěpné závody Správy povodí na samostatné podniky Povodí – podniky pro provoz a využití vodních toků s oborovým Ředitelstvím vodních toků v Praze.

Další organizační změna byla provedena k 1. 1. 1971, kdy rozhodnutím ministra byl zrušen oborový podnik ŘVT a jím řízené podniky byly přímo podřízeny Ministerstvu lesního a vodního hospodářství v Praze. V období dvou výše uvedených organizačních změn došlo k přesunu dolního Labe z Povodí Vltavy do Povodí Labe, Povodí Berounky přestalo být samostatným podnikem a bylo včleněno do podniku Povodí Vltavy a dále úsek vodohospodářského výstavby a rozvoje byl převeden do Výzkumného ústavu vodohospodářského.

*Jana Kučerová
tisková mluvčí*

Povodně v červnu roku 1965 ↓

60 let
výročí

Zamyšlení bývalého pracovníka

V poslední době se snažím zbavovat se starých věcí. Při třídění písemností jsem objevil článek, který jsem napsal pro Zpravodaj PM, když se slavilo 50.výročí působnosti této slovutné organizace. Uvědomil jsem si, že uběhlo dalších 10 roků a Povodí letos bude slavit úctyhodnou šedesátku.

U Povodí Moravy jsem pracoval od jeho vzniku až po odchod do starobního důchodu. A tak se nelze divit, že mi PM „přirostlo k srdci“ a já cítím povinnost projevit tento vztah krátkým vzpomínkovým zamyšlením:

Psal se rok 1966. K 1.červenci t.r. proběhla jedna z tehdy častých reorganizací v odvětví vodního hospodářství, při níž jsem byl převeden z Krajského vodohospodářského rozvojového investičního střediska (KVRIS) do nově vzniklé organizace nazvané Správa povodí Moravy. Vůbec jsem tehdy nepomyslel, že nová organizace bude mít tak dlouhé trvání a už vůbec mě nenapadlo, že se dožiji takového výročí. Zdá se mi to opravdu neskutečné. Leč stalo se!

Vznik Správy povodí od 1. 7. 1966 nutno brát v příčinné souvislosti s povodněmi, které postihly ČSR v roce 1965. Protržené dunajské hráze, ale i škody jinde na území našeho státu vyžadovaly nějakou viditelnou reakci od vládnoucích míst. Tou se stala reorganizace vodního hospodářství. Vznikly útvary nazvané Správy, později podniky Povodí, které se oproti předchozím velmi častým reorganizacím udržely až dodnes a slaví tak úctyhodné výročí. Je to nesporně také proto, že byl uplatněn organizační systém navazující na hranice hydrologických povodí, což odpovídá přírodním podmínkám, nikoliv nestálým politicko-správním hranicím.

V historii Povodí můžeme sledovat dvě výrazně odlišné etapy. Ta první byla „socialistická“, kdy PM usilovně budovalo vlastní stavební složky, aby mohlo zajistit údržbu rozsáhlého majetku, který jí byl svěřen do správy. S politickými změnami na počátku 90 let přišla éra privatizace a PM se zaměřilo na ekologii a revitalizaci spravovaných vodních toků a vodohospodářských děl a na rozvoj hos-

podáření s vodou s postupným zaváděním moderních sdělovacích systémů, digitalizace a automatizace.

V posledních letech se dostává do popředí také problematika výskytu extrémů v chování vodních systémů, tedy problémy s přebytkem vody při katastrofálních povodních a jejím nedostatkem v době nemilosrdného sucha.

Ale vraťme se k historii a nadcházejícímu jubileu s otázkou, co se za těch šedesát let změnilo?

Za éry Povodí se v povodí Moravy postavilo 19 nových údolních nádrží, několik nových jezů, mnoho se jich opravilo, stejně jako desítky kilometrů vodních toků. Po letech odstávky se podařilo zprovoznit Batův kanál, takže se PM může pochlubit funkční atraktivní vodní cestou, o níž zájem veřejnosti stále roste. Mnoho pozornosti je věnováno problematice jakosti vody, zejména jejímu monitoringu i komplexnímu vodohospodářskému plánování.

Postupně se daří realizovat finančně i stavebně náročná protipovodňová opatření zejména v místech, které postihly katastrofální povodně roce 1997 a několik dalších povodňových epizod (2002, 2006, 2024).

Vzpomínám, jak jsme začínali v budově na Dřevařské 12, kde jsme měli k dispozici pouze dvě podlaží a malou chemickou laboratoř. Novou administrativní budovu v Brně na Dřevařské č. 11 dostavěl podnik až v r. 1973. Četné nové či zrekonstruované budovy dostaly závody a provozy, takže za současný stav se nemusí „povodňáci“ stydět.

V r. 1966 jsme začínali se čtyřmi služebními vozidly (1 volha, 1 poběda, 1 dosluhující tatraplán a 1 terénní gaz). Na pracovních stolech ležela logaritmická pravítka a hlučné mechanické kalkulačky. O elektronických počítačích, spojení internetem a dalších vymoženostech jsme si ani nemohli nechat před 60 roky zdát, mnohé tehdy vůbec neexistovaly.

Nenechme se však mýlit, tak úplně všechno se nezměnilo. Voda v tocích povodí Moravy teče od pramenů k ústí. při silných mrazech voda zamrzá a při jarním tání vznikají ledové bariéry.

Povodně a většina jiných mimořádných událostí vznikají nejčastěji ve dnech pracovního klidu a tehdy, když odpovědní pracovníci jsou na dovolené... Vody bylo moc při povodních a málo v době sucha. Lesklé hladiny potoků, řek, rybníků i nádrží zkrášlovaly moravskou krajinu a proudící voda jí dodávala život. Tehdy jako dnes. Někteří lidé byli mladí a nerozuměli starým a někteří staří kritizovali mladé a záviděli jim jejich mládí. A byli lidé, kteří se měli rádi a úspěšně spolupracovali, ale byli i tací, kteří se rádi neměli a dělali si různé schválnosti a záviděli si. Takže co se změnilo za ta léta? Jak je všechno relativní!

Dnes žijeme plni očekávání nových objevů a technologií, růstu a změn, ale i plni starostí a obav z vývoje nejen našeho okolí, ale i celého světa. Zkušenosti z posledních let nás poučily, že život stále dokáže člověka překvapit tak, že se nestačí divit. (Covid, výkyvy počasí, vnitropolitické aféry i geopolitická situace, akutní riziko blackoutů, šíření poplašných zpráv, problematika rychlého nástupu AI ...)

Při posuzování současnosti mě moc mrzí, že se stále nedaří urovnat terén pro spolupráci všech, kterým jde o opravdovou, nezneužitou ochranu přírody. Nebudou-li se jednotlivé obory doplňovat, uznávat a respektovat, nemůžeme čekat uspokojivé výsledky. Snad mladým kolegům, kteří svou vodohospodářskou kariéru právě začínají, se to podaří prosadit.

Važme si proto všeho, co nám pomáhá udržet životní optimismus. Vždyť stále platí základní fyzikální zákony - např. pro nás vodaře, formulace vyslovené, např. pány Archimedelem, Pascalem a dalšími...a že na nich stále a bez obav můžeme v praxi stavět...

Na závěr bych rád zopakoval státnímu podniku Povodí Moravy a všem jeho pracovníkům přání, které jsem vyslovil

již před deseti roky:

At' přiměřené množství vody – tj. ani moc, ani málo – v klidném běhu protéká koryty Moravy, Dyje a jejich přítoků, at' správci povodí jsou lidé moudří, at' s vodou opravdu řádně hospodaří, at' mají plné právo se nazývat vodohospodáři!

*Pavel Rotschein
bývalý zaměstnanec*

Budova ředitelství podniku v Brně v roce 1986 ↓

60 let
výročí

Povodí Moravy zahajuje putovní výstavu k 60 letům své existence

Povodí Moravy si letos připomíná 60 let od svého vzniku a při této příležitosti připravilo pro veřejnost putovní výstavu, která návštěvníkům přiblíží historii i současnost podniku, jeho činnost a významné projekty. Slavnostní zahájení proběhne 21. března během dne otevřených dveří na Plumlovské přehradě.

Cílem výstavy je představit široké veřejnosti práci vodohospodářů a přiblížit význam vodního hospodářství pro každodenní život. Za vznikem výstavy stojí spolupráce všech pěti státních podniků Povodí v České republice. Na projektu se podílely podniky Povodí Moravy, Povodí Vltavy, Povodí Labe, Povodí Ohře a Povodí Odry. Společně vytvořily první část výstavy, která představuje nejvýznamnější vodní nádrže, historii podniků, protipovodňovou ochranu nebo hydrologické extrémy. Zároveň mapuje aktuální výzvy, kterým vodohospodáři čelí. Mezi ně patří zejména dopady klimatické změny, zadržování vody v krajině nebo zvyšování bezpečnosti vodních staveb. Druhou část výstavy si pak každý podnik vytvořil samostatně.

„Tato část se bude obměňovat a bude se věnovat vždy lokalitě, ve které se bude zrovna výstava nacházet. Začínáme na Plumlovské přehradě, takže zde se návštěvníci dozví informace o tomto vodním díle nebo o stavbě protipovodňové ochrany v nedaleké Olomouci. Až bude výstava například v Brně, její část se bude věnovat Brněnské přehradě nebo nedávno dokončeným protipovodňovým opatřením na řece Svatce na Poříčí,“ přiblížil generální ředitel Povodí Moravy David Fína.

Po zahájení výstavy na Plumlovské přehradě se expozice postupně přesune na další místa, například do Olomouce, Valašského Meziříčí, Brna, Jihlavy, Zlína nebo Hodonína. O tom, kam se bude výstava přesouvat bude Povodí Moravy průběžně informovat na svých facebookových stránkách.

Organizátoři věří, že si expozice najde své návštěvníky na všech zastávkách a připomene důležitou roli, kterou Povodí Moravy již 60 let sehrává v péči o vodní bohatství Moravy. Putovní výstava bude přístupná široké veřejnosti zdarma s cílem přiblížit práci vodohospodářů i význam vody jako nenahraditelného přírodního zdroje.

Radek Špatka
specialista komunikace

Téma

Havarijní znečištění řeky Dyje a postup řešení

V pondělí 19. ledna došlo k závažné ekologické havárii, při níž uniklo velké množství kejdy (dle odhadů až 3 000 m³) z porušené jímky zemědělského družstva v obci Podmyče do Junáckého potoka (ve správě státního podniku Lesy ČR). Odtud se znečištění rychle dostalo do řeky Dyje ve Vranově nad Dyjí. Událost byla nahlášena na vodohospodářský dispečink Povodí Moravy v 7:45 hodin. Do terénu ihned vyjeli zaměstnanci z provozu Znojmo, kteří poskytovali součinnost vodoprávnímu úřadu Znojmo, který v místě řídil průběh zneškodňování havárie a řešení jejích ná-

sledků. Vodohospodářský dispečink zajistil informovanost všech dotčených subjektů včetně Rakouské strany.

První šetření a rozhodnutí o manipulaci na VD Vranov

Bezprostředně po havárii odebrali zaměstnanci Povodí Moravy vzorky vody a zahájili monitoring šíření znečištění po proudu Dyje. První analýzy potvrdily vysoce nadlimitní hodnoty amoniakálního dusíku. Přestože byla koncentrace toxického volného amoniaku velmi vysoká, situaci částečně zmírňovala nízká teplota vody a vysoké nasycení kyslíkem. K úhynům ryb v řece Dyji nedošlo.

Na základě operativního vyhodnocení bylo rozhodnuto nenavýšovat odtok z vodní nádrže Vranov, aby nedošlo k rychlému posunu znečištění směrem k vodárenské nádrži Znojmo. Znečištění se tak postupně průtokem v řece naředovalo, toxický amoniak vyprchával a oxidoval na neškodné formy.

Postupné šíření znečištění Dyjí

V následujících dnech pokračoval mimořádný monitoring šíření znečištění po celé délce Dyje až po vodárenskou nádrž Znojmo. K úhynům ryb nedocházelo, ale laboratorní výsledky z místa pod zaústěním Junáckého potoka do řeky Dyje potvrdily až čtyřnásobné překročení limitu koncentrace volného amoniaku pro povrchové vody.

Dne 21. ledna dosáhlo čelo znečištění přítoku do vodárenské nádrže Znojmo. Pro sledování rychlosti postupu a míry znečištění v nádrži připravilo Povodí Moravy ve spolupráci s HZS a NP Podyjí otvory v ledu pro zonální odběry vzorků vody. Samotný přístup k místům odběrů byl značně ztížen náročným terénem, špatnou dostupností a obtížně schůdnými cestami pokrytými ledovkou. Zonální měření bylo důležité pro informaci o šíření znečištění v nádrži, na základě které mohla být přijata opatření k eliminaci rizika ovlivnění vodárenského odběru, například změnou manipulace s vodou, tedy převáděním vody pomocí spodních výpustí.

Zvýšení odtoku a ředění znečištění

Ve středu 21. ledna, v důsledku významného poklesu koncentrace amoniaku v horní části zasaženého toku Dyje, přistoupilo Povodí Moravy k mírnému navýšení odtoku z VD Vranov (z 3,5 m³/s na 15 m³/s). Navýšení množství vody v řece Dyji vedlo k významnému naředění znečištění v celém úseku Dyje.

Ve čtvrtek 22. ledna byl zahájen intenzivní monitoring nádrže Znojmo, co by zdroje surové vody pro úpravu a zásobování obyvatel Znojma pitnou vodou. Monitoring kvality vody probíhal ve třech místech nádrže – na vtoku, uprostřed nádrže a u hráze. VAS, a. s. na základě výsledků analýz odebírala vodu k úpravě na vodu pitnou z etáže s nejvyšší kvalitou vody.

O půlnoci 23. ledna dosáhlo znečištění profilu hráze nádrže Znojmo. Nejvyšší koncentrace amoniakálních iontů byly na základě výsledků analýz zjištěny u dna, Povodí Moravy proto okamžitě navýšilo odtok z nádrže Znojmo až na maximální kapacitu spodních výpustí a malé vodní elektrárny. V průběhu noci také navýšilo odtok z vodní nádrže Vranov, a to až na maximální množství 30 m³/s.

Cílem bylo naředit a urychlit posun znečištění z vodárenské nádrže Znojmo tak, aby byl negativní dopad na vodárenský odběr co nejmenší. I přes tato opatření však musel být odběr vody na úpravu vody zastaven.

Znečištění v toku řeky Dyje ↓

Monitoring šíření rychlosti a míry koncentrace znečištění byl rozšířen o úsek řeky Dyje pod nádrží Znojmo a zintenzivnil také podrobný monitoring kvality vody u hráze. Vodohospodářské laboratoře Povodí Moravy pracovaly v nepřetržitém provozu, a to i v průběhu nadcházejícího víkendu.

V průběhu soboty 24. ledna byl i nadále udržován maximálně možný odtok z vodní nádrže Vranov a z nádrže Znojmo. Snahou bylo naředit a odpavit znečištění z vodárenské nádrže Znojmo tak, aby mohl být co nejdříve zprovozněn vodárenský odběr. Tímto proplachem se podařilo vyčistit dolní část nádrže Znojmo. Pro vyčištění střední a horní části nádrže Znojmo byla v průběhu dne změněna manipulace na nádrži Znojmo – odtok byl částečně převeden na bezpečnostní přeliv a voda tak odtékala přes sklopené klapky z vyšších vrstev. Postupně tak docházelo k pročišťování objemu vody v nádrži.

Dne 25. ledna ukázaly výsledky monitoringu, že kvalita vody ve vodárenské nádrži Znojmo je stabilizovaná a odpovídá stavu před havárií. Odtékající voda již měla dobrou kvalitu a koncentrace znečištění se tak dostávala na běžnou úroveň i v řece pod nádrží. V poledne 25. ledna byla proto výpust na nádrži Vranov uzavřena. Monitoring kvality vody týden po havárii pokračoval na celém zasaženém úseku od Vranova nad Dyjí až po nádrž Nové Mlýny. Silně znečištěný i nadále zůstal Junácký potok, kde pokračovaly odčerpávací práce.

Poděkování

Velké poděkování za spolupráci patří všem, kdo se na řešení následků havárie podílel. Chtěli bychom tímto poděkovat zejména HZS JMK a VAS, a. s. za součinnost při odběrech a analýzách vzorků vody a zástupcům města Znojma a vodoprávního úřadu za operativní řízení. Poděkování patří ale také všem našim kolegům v terénu, laborantům ve vodohospodářských laboratořích, dispečerům z vodohospodářského dispečinku, hydrobiologům a všem dalším zapojeným specialistům.

Závěry – klíčová role vodní nádrže Vranov

Role vodní nádrže Vranov byla pro řešení tak závažného znečištění řeky Dyje naprosto klíčová. Bez většího vypouštění vody by situace byla neřešitelná a nebylo by vůbec možné znečištění naředit. Za dobu nadlepšování byla hladina v nádrži Vranov snížena o cca 80 cm, což představuje celkový nadlepšený objem cca 5 mil. m³ vody. Opět se ukázal velmi pozitivní vliv vodních nádrží, které svým zásobním objemem a řízenými manipulacemi přispěly k řešení silného znečištění Dyje s přeshraničním dosahem.

*Michal Pokorný
vedoucí provozu Znojmo*

Odběr vzorků vody na VD Znojmo ↓

MĚSTO ZNOJMO**Mgr. František Koudela**

starosta města

Vážený pane řediteli, vážený pane vedoucí,

dovolte mi, abych jménem města Znojma Vám i celému týmu Povodí Moravy, zejména závodu Dyje, vyjádřil upřímné poděkování za profesionální a velmi odpovědnou práci, kterou jste odvedli v souvislosti s řešením mimořádné situace na řece Dyji.

Vaše rychlá reakce, odborné řízení odtoku a zejména operativní navýšování průtoku z vodních děl Vranov a Znojmo sehrály klíčovou roli při minimalizaci dopadů celé události. Bylo zřejmé, že situaci máte pevně pod kontrolou a že jednotlivé kroky vycházejí z hluboké znalosti toku, hydrologických souvislostí i možných rizik.

Zvláštní poděkování patří také za vaši práci při intenzivním monitoringu postupu znečištění po toku řeky Dyje, realizovaném prostřednictvím pravidelného vzorkování ve spolupráci s Hasičským záchranným sborem. Velmi si vážím nasazení vašich pracovníků v terénu, často v mimořádně náročných podmínkách, kdy byla odběrná místa často velmi špatně dostupná a pokrytá ledovkou. Přesto byla práce vykonávána s maximální pečlivostí a odpovědností.

Oceňuji rovněž otevřenou a věcnou spolupráci s městem Znojmem i dalšími zapojenými složkami, která umožnila přijímat rychlá a efektivní rozhodnutí v reálném čase. Celá tato mimořádná situace znovu potvrdila, jak zásadní roli Povodí Moravy při ochraně území a obyvatel sehrává, a zároveň nás ujistila, že se můžeme spolehnout na skutečné odborníky, kteří svou práci dělají s maximálním nasazením a odpovědností.

Ještě jednou Vám i Vaším kolegům děkuji za Vaši práci, profesionalitu a vstřícný přístup. Velmi si této spolupráce vážím a věřím, že i do budoucna budeme schopni společně zvládat situace, které vyžadují rychlé, odborné a koordinované jednání.

S úctou a přátelským pozdravem

František Koudela
starosta města Znojma

Rozhovor

Týden bez spánku. I to znamenal boj s ekologickou havárií pro kolegy v první linii

Průběh havárie za Povodí Moravy přímo v terénu po celou dobu řídil vedoucí provozu Znojmo Michal Pokorný. Během třinácti let, kdy znojemský provoz vede, zažil mnoho vypjatých situací – většinou spojených s povodněmi. Ekologická havá-

rie ohrožující zdroj pitné vody pro téměř 60 tisíc obyvatel Znojma a s přesahem za státní hranice však nemá obdoby nejen v rámci provozu Znojmo, ale ani na celém území Povodí Moravy.

Michale, byl jsi za Povodí Moravy po celou dobu likvidace havárie v „první linii“. Co všechno to obnášelo?

V první řadě bylo nutné se důkladně seznámit s rozsahem havárie a původem znečištění. Hned po příjezdu do Vranova nad Dyjí jsem si zmapoval celý úsek zasaženého toku Junáckého potoka až k protržené jímce v areálu zemědělské společnosti. To mi poskytlo jasný přehled o rozsahu znečištění.

Ještě téhož dne dopoledne jsme se sešli se zástupci vodoprávního úřadu, hasičů, policie a zemědělské společnosti u starosty Vranova. Společně jsme rekapitulovali zjištěné skutečnosti. Vzhledem k rozsahu havárie a počtu zapojených subjektů jsme se následně přesunuli do větších prostor, kde už bylo možné koordinovat konkrétní činnosti jednotlivých složek.

Rozhodli jsme o přehrazení Junáckého potoka před vyústěním do Dyje zemní hrázkou. Zaměstnanci zemědělské společnosti poté odčerpávali průtok do cisteren a odváželi jej do jímek ve svých provozech. Současně jsem koordinoval postup s kolegy z provozu i z útvarů vodohospodářského plánování a laboratoří Povodí Moravy, abychom nastavili další nezbytná opatření.

Co se ti honilo hlavou, když jsi poprvé přijel na místo havárie do Podmyčí?

Ještě před příjezdem do areálu jsem si nedokázal představit, v jakém rozsahu obsah jímky vytekl. Měl jsem pouze informaci, že se protrhla nádrž s kejdou.

Na místě jsem viděl dva obrovské kusy železobetonové konstrukce o váze několika tun, utržené a odhozené stranou, jako by nic nevážily. Vedle nich stála prázdná nádrž. V tu chvíli mi došlo, jak masivní množství kejdy uniklo a že doputovalo celým Junáckým potokem až do Dyje.

Jak probíhalo nastavování plánu mimořádného monitoringu řeky Dyje?

Rozhodli jsme se dočasně nenavýšovat odtok z Vodní nádrže Vranov, abychom netlačili vysokou koncentraci znečištění celým profilem řeky, ale umožnili jeho postupné rozředění na delším úseku toku. K navýšení odtoku došlo až v následujících dnech.

Na místo dorazila chemická laboratoř hasičů z Tišnova, která operativně vyhodnocovala odebrané vzorky vody. Díky tomu jsme měli aktuální přehled o míře znečištění.

Jednání krizového štábu na provozu Znojmo →

Podle odhadovaného postupu znečištění jsme stanovili odběrné profily na Dyji a nastavili interval odběrů na čtyři hodiny. S kolegy z provozu jsme si rozdělili služby.

Monitoring probíhal v obtížně přístupném terénu Národního parku Podyjí. Situaci navíc komplikovala ledovka, takže už samotný příjezd na odběrná místa patřil k nejnáročnějším úkolům.

Proč bylo nutné vyřezávat otvory do ledu na vodní nádrži Znojmo?

Jakmile znečištění doputovalo do Vodní nádrže Znojmo a nádrž byla kompletně zamrzlá, vyhodnotili jsme jako klíčové získat informace o jeho šíření nejen po ploše, ale i v různých hloubkách vodního sloupce.

Ve spolupráci s hasiči jsme vyřezali otvory v ledu přibližně každých 500 metrů v ose toku a zhruba po 50 metrech kolmo na osu. Každý otvor jsme označili a očíslovali, aby-

chom při dalších odběrech přesně věděli, odkud vzorek pochází. Díky této síti jsme získali detailní přehled o rozsahu znečištění.

Samotné odběry probíhaly s maximálním důrazem na bezpečnost. Každé čtyři hodiny bylo nutné absolvovat několikakilometrový přesun po zamrzlé hladině s motorovou pilou, odběrovým vybavením a vzorkovnicemi.

Dopady havárie na biologický život v řece se budou sledovat ještě několik měsíců. Co to pro tebe znamená?

Rozsah dopadů na život v řece je zatím obtížné předvídat, ale je jisté, že k ovlivnění ekosystému došlo. V jaké míře, ukáže až čas a další monitoring. Předpokládám, že provoz už bude zapojen spíše okrajově a hlavní roli převezmou kolegové z útvaru vodohospodářského plánování, kteří zajišťují dlouhodobé sledování jakosti vod.

Závěrem bych chtěl poděkovat všem kolegům za mimořádné nasazení při řešení této situace, přestože jsme téměř týden fungovali bez pořádného spánku. Poděkování patří také hasičům za jejich profesionalitu a zástupcům Vodoprávního úřadu ve Znojmě za koordinaci všech činností.

Děkuji za rozhovor

*Ptal se Radek Špatka
specialista komunikace*

Utržená a odhozená několikátunová
stěna jímky ↓

Pozvánka

Lodní doprava na Brněnské přehradě slaví 80 let

Na Brněnské přehradě se v sobotu 23. května uskuteční oslavy 80 let lodní dopravy. Významné jubileum připomene bohatý program pro malé i velké návštěvníky a nabídne nejen pohled do historie a současnosti lodní dopravy na Brněnské přehradě, ale i ukázky současné péče o tuto oblíbenou rekreační lokalitu.

Do oslav, které pořádá Dopravní podnik města Brna, se aktivně zapojí také Povodí Moravy, které si pro veřejnost připraví tematickou výstavu věnovanou Brněnské přehradě. Návštěvníci se budou moci zúčastnit komentovaných prohlídek hráze, která běžně nebývá přístupná, a získat tak jedinečný pohled na fungování vodního díla.

Chybět nebude ani ukázka těžké techniky využívané při správě a údržbě vodních toků. K vidění bude rovněž pracovní loď Vodoměrka, která se podílí na monitoringu a správě vodních ploch. Rybáři z Povodí Moravy připraví pro návštěvníky akvárium s rybami žijícími v přehradě a doplní jej odborným výkladem. Součástí prezentace

bude také představení aerace přehrady – tedy systému provzdušňování vody, který pomáhá zlepšovat její kvalitu zejména v letních měsících.

Dopravní podnik připravuje pro návštěvníky celodenní program s koncerty, pěnovou párty, doprovodnými aktivitami pro děti nebo zónu s technikou. Posílen bude lodní provoz včetně expresní plavby zdarma k hrázi a zajištěny budou také historické a retro vozy z města.

Oslavy 80 let lodní dopravy tak nabídnou nejen zábavu a slavnostní atmosféru, ale i možnost dozvědět se více o významu Brněnské přehrady, která je již po desetiletí nedílnou součástí života obyvatel Brna i celého regionu.

*Radek Špaka
specialista komunikace*

let lodní dopravy na Brněnské přehradě 1946–2026

Jezdíme pro vás

Pozvánka

46. vodohospodářské hry se po jedenácti letech vracejí do Brna

Ve dnech 20.–23. srpna 2026 se v Brně uskuteční 46. ročník vodohospodářských her. Pořadatelem letošního ročníku bude náš podnik, který se této roli ujímá již po šesté. Naposledy jsme hry organizovali v roce 2015, rovněž v Brně.

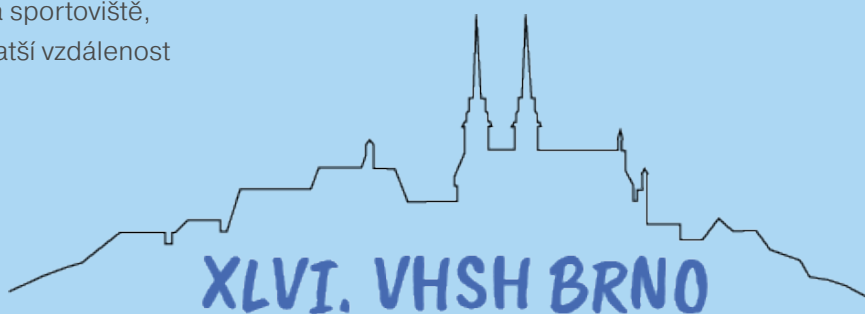
Očekává se účast přibližně 17 vodohospodářských podniků a institucí od zástupců ministerstev přes vodohospodářské ústavy až po jednotlivé podniky Povodí a další významné organizace působící v oblasti vodního hospodářství. Hry tak nabídnou nejen sportovní zážitky, ale i příležitost k setkání a výměně zkušeností napříč oborem.

Zázemí pro účastníky zajistí Vysoké učení technické v Brně, konkrétně koleje a menzy VUT pod Palackého vrchem. Odtud se bude vyrážet na jednotlivá sportoviště, která budou vybírána s ohledem na co nejkratší vzdálenost od ubytování.

Sportovní program nabídne již klasické disciplíny, a to malou kopanou, tenis, volejbal, stolní tenis a duatlon. Věříme, že si každý najde svou příležitost zapojit se a reprezentovat náš podnik. Pokud jste v některé z uvedených disciplín sportovně zdatní a máte chuť se zúčastnit, neváhejte zaslat svůj kontakt spolu s uvedením sportu na e-mailovou adresu: korinek@pmo.cz.

Rádi vám poskytneme podrobné informace. Každá snaha reprezentovat náš podnik se cení a těšíme se na všechny, kteří přijmou sportovní výzvu.

*Karel Kořínek
vedoucí výpravy*

Pozvánka | Den malých vodních elektráren

Den malých vodních elektráren se letos uskuteční **v sobotu 25. dubna** v rámci oslav Dne Země.

Po celé České republice se veřejnosti otevrou desítky běžně nepřístupných provozů. Návštěvníci budou mít jedinečnou příležitost nahlédnout do zákulisí výroby čisté energie, dozvědět se více o fungování vodních děl i o jejich významu pro krajinu a vodní režim. Záměci o návštěvu MVE najdou seznam

vybraných zpřístupněných elektráren na www.denvody.eu.

Přijďte se přesvědčit, že malé vodní elektrárny nejsou jen zdrojem obnovitelné energie, ale také důležitou součástí péče o naše řeky a krajinu.

Pozvánka | Mikulov bude hostit celostátní konferenci o budoucnosti našich vod

Jak omezit výskyt fosforu v tocích bude téma celostátní konference s názvem „Mrtvé řeky: Co zabíjí život ve vodě. Nejsi to i Ty?“, která se uskuteční **ve dnech 2. a 3. června** v Mikulově.

Odborníci z oblasti výzkumu i praxe zde představí aktuální poznatky o stavu našich vodních systémů, upozorní na rizika spojená s nadměrným zatížením fosforem a představí moderní technologie umožňující jeho efektivní odstraňování na čistírnách odpadních vod.

Zhoršující se stav vodních ploch v České republice a stále častější výskyt sinicových květů představují vážný environmentální problém. Hlavní příčinou je nadměrný přísun živin, zejména fosforu z odpadních

vod, který vede k eutrofizaci a postupnému poškozování vodních ekosystémů. Důsledkem bývá zhoršení kvality vody, úbytek života ve vodě a v krajních případech i ekologický kolaps. Náprava těchto škod přitom stojí každoročně značné finanční prostředky.

Cílem konference je nejen otevřít odbornou diskusi, ale také oslovit širší veřejnost, podpořit změnu přístupu k ochraně vod a přispět k přijetí účinných opatření v souladu s novou evropskou směrnicí o čištění městských odpadních vod.

BAŤA
150
LET

ODEMYKÁNÍ BAŤOVA KANÁLU

1. 5. 2026

Plavební komora Rohatec-Sudoměřice

- 10:00** Slavnostní uvedení nové plavební komory do provozu
- 10:00 – 16:00** Komentované prohlídky areálu plavební komory
- od 12:00** Plavební komora v provozu pro veřejnost

Přístaviště Hodonín

- 10:00 – 18:00** Velká nafukovací prolézačka a skákací hrad • Malování na obličej
- ZDARMA**

Přístaviště Hodonín

- 12:30** Příjezd slavnostní flotily lodí do Hodonína
- 13:00** Slavnostní otevření nového přístaviště a odemykání řeky

Pódium v areálu Veslařského klubu

- 10:00** Tlapková patrola
- 15:00** Funky Selection Band
- 17:00** Kapela I.V.M.

Okružní plavby

- 14:00 – 18:00** Okružní plavby pro veřejnost z Hodonína **60 min.** Poslední plavba odplová v 17:00
- 15:00, 16:30** Okružní plavby Rohatec–Skalica–Rohatec přes novou plavební komoru **1,5 hod.**

Lodní lístky na všechny plavby zakoupíte od 1. 4. 2026 na lodnilistky.batacanal.cz

Soutěž

XIX. ročník FOTOGRAFICKÉ SOUTĚŽE – SKUPENSTVÍ VODY

V únoru 2025 vyhlásil státní podnik Povodí Moravy již devatenáctý ročník fotografické soutěže, který je určen pro zaměstnance Povodí Moravy a jejich rodinné příslušníky. Tématem soutěže bylo tentokrát „Skupenství vody“.

Do soutěže se přihlásilo 22 autorů s celkovým počtem 89 fotografií. Letošní téma bylo obšírné, takže všechny fotografie byly tematicky zaměřené a tím byl i výběr náročnější.

Sedmičlenná komise provedla vyhodnocení došlých fotografií a jejich výsledek naleznete v příložené tabulce. Vítězům upřímně blahopřejeme a ostatním fotografům moc děkujeme za účast v soutěži a za jejich pěkné fotografie.

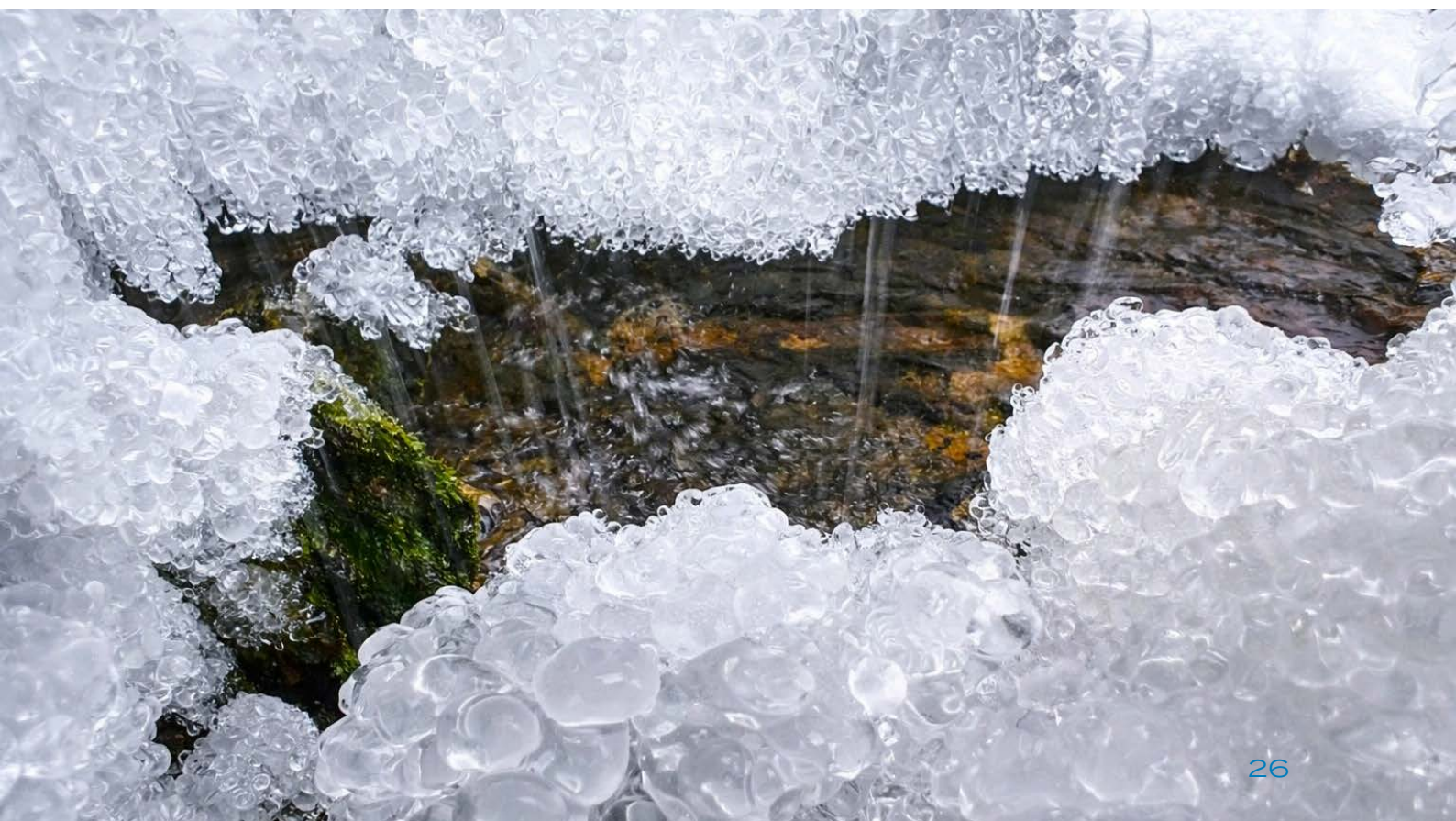
Věříme, že účast ve XX. ročníku fotografické soutěže, který letos bude na téma „Voda a krajina“, bude ještě větší. Moc děkujeme a těšíme se!

Ivana Frýbortová

Umístění	Autor fotografie	Název a lokalita
1. místo	Dušan Kosour	Skrytý svět, Jeseníky, prosinec 2025
2. místo	Petr Komzák	Krajina vyrostlá z ledu, Jihlava, listopad 2025
3. místo	Eliška Pavlíková	Panta rhei, Potok Kotlík, únor 2025
cena GŘ	Marek Libosvár	Zmrzlý strom, Morava - Řimice, leden 2025
cena ŘSP	Hana Valičková	Západ slunce nad sněhovou pokrývkou, Jeseníky, prosinec 2025
cena RR	Dušan Kosour	Sníh, voda, led, Jeseníky, prosinec 2025

1. místo

Dušan Kosour „Skrytý svět“ ↓

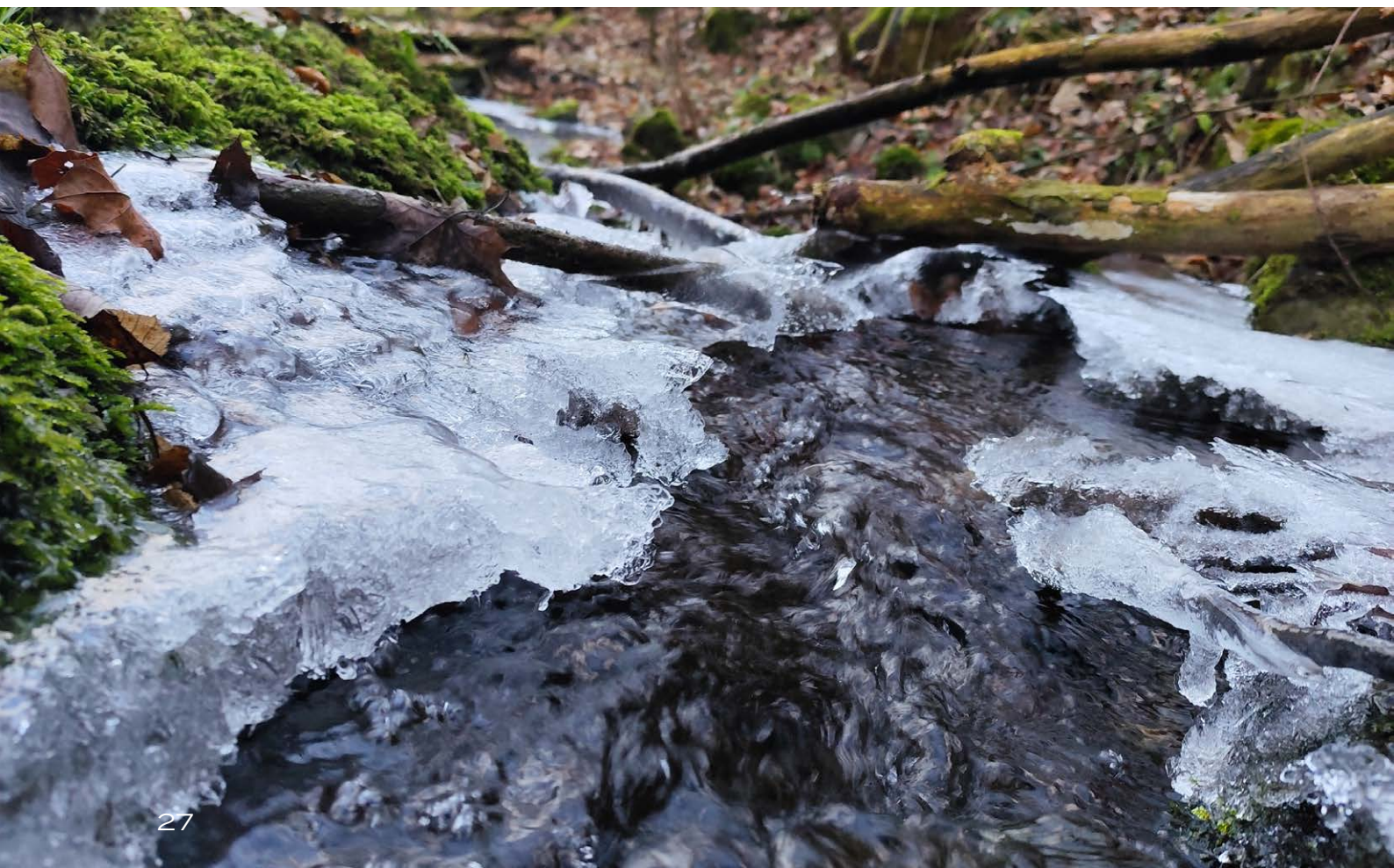
2. místo

Petr Komzák „Krajina vyrostlá z ledu“ ↓

3. místo

Eliška Pavlíková „Panta rhei“ ↓

Cena generálního ředitele

Marek Libosvár „Zmrzlý strom“ ↑

Cena ředitele pro správu povodí

Hana Valičková „Západ slunce nad sněhovou pokrývkou“ ↓

